

42. Puoluekokous

42. Partikongressen
27.-29.5. Joensuu Areena

Ohjelma-aloitteet 332-345

Puoluehallituksen lausunnot
ja puoluekokouksen päätökset 27.-29.5.2010

SISÄLLYSLUETTELO

332.	Vanhuspoliittinen ohjelma.....	3
	Tikkurilan Työväenyhdistys ry:n aloite.....	4
	Puoluehallituksen lausunto.....	4
333.	Puolueen periaateohjelma on uudistettava huomisen ja ylihuomisen tasolle	4
	Heinolan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry:n aloite	5
	Puoluehallituksen lausunto.....	5
334.	SDP:n ohjelmatyössä ympäristöasiat on nostettava ihmisen ja työn rinnalle.....	5
	Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n aloite	6
	Puoluehallituksen lausunto.....	6
335.	SDP informaatioteknologian hyödyntämisen edelläkävijäksi	6
	Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n aloite	7
	Puoluehallituksen lausunto.....	7
336.	SDP energia- ja elinkeinopolitiikan edelläkävijäksi	8
	Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n jäsenten Kaarin Taipaleen, Helen Katajiston ja Petra Jääskeläisen aloite	8
	Puoluehallituksen lausunto.....	8
337.	Kunta–valtio suhde uudelle tasolle	9
	Jyväskylän Työväenyhdistys ry:n ja Jämsänkosken Työväenyhdistyksen aloite	10
	Puoluehallituksen lausunto.....	10
338.	Maahanmuuttopoliittinen ohjelma	10
	Haagan Työväenyhdistys r.y:n aloite.....	11
	Puoluehallituksen lausunto.....	11
339.	SDP:n linjaukset	11
	Laukaan Demarit ry:n aloite.....	12
	Puoluehallituksen lausunto.....	12
340.	Vammaispoliittinen ohjelma	12
	Mikkelin Demarit ry:n aloite	13
	Puoluehallituksen lausunto.....	13
341.	SDP:n poliittiset ja ideologiset tulevaisuuden linjaukset.....	14
	Kallion Sosialidemokraatit ry:n aloite	16
	Puoluehallituksen lausunto.....	16
342.	SDP suurimmaksi puolueeksi.....	17
	Töölö Unga Socialister ry:n aloite	18
	Puoluehallituksen lausunto.....	18
343.	Eläkeläisten asiat	19
	Joensuun Työväenyhdistys ry:n jäsenen Reijo Lemettisen aloite.....	19
	Puoluehallituksen lausunto.....	19
344.	SDP:lle ohjelma köyhyyden poistamiseksi	19
	Kotkan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry:n aloite	20
	Puoluehallituksen lausunto.....	20
345.	SDP palkkatyön puolueesta emansipatorisen tuotannon puolueeksi.....	20
	Globalisocialidemokraatit-GSD ry:n aloite.....	21
	Puoluehallituksen lausunto.....	21

Ohjelma-aloitteet

332. Vanhuspoliittinen ohjelma

Tikkurilan Työväenyhdistys ry:n aloite

Vanhuskysymys koskettaa jokaista kansalaista tavalla tai toisella enemmän tai myöhemmin, joten sen kuuluu sisältyä puolueemme painopistealueisiin. Se on laaja yhteiskunnallinen alue, joka ei rajaudu vain riittäviin sosiaali- ja terveystalouteen. Sen ratkaiseminen edellyttää hyvää yhteis- ja yhdyskuntasuunnittelua; ratkaisuja, jotka koskevat asumisen ja tiedonsaannin esteettömyyttä ja arjessa välttämättömien palvelujen ja virkistystyksen saatavuutta.

Reformistisena liikkeenä puolueen on varauduttava olemaan edelläkävijä vanhuspalvelujen rahoitusjärjestelmän uudistamistyössä. Vanhusväestön nopean määrällisen kasvun ja väestöllisen huoltosuhteen heikkenemisen vuoksi ohjelman on oltava kansalaisten ja äänestäjien arvioitavissa ajoissa ennen vuoden 2011 vaaleja. Se on tärkeää myös oman, ikääntyvän jäsenistön kannalta.

Taustaa (Lähteet: Yhteiskuntapolitiikka 70, 2005:2; www.uta.fi, tiedote 15.6.2009; www.stat.fi)

Vanhuskysymystä ei tule tarkastella vain ongelmakeskeisesti eikä vanhuksia vain kansantalouden rasiitteena. Työeläkkeensaajat tulevat osaltaan pyörittämään kansantaloutta ja toimimaan kuluttajina. Heidän ansiostaan elinkeinoelämään syntyy jatkuvasti uusia työllistäviä toimialoja, joiden toimintaa ja eettistä kestävyyttä puolueen on syytä seurata.

Väestön ikääntyminen ei ehkä johdakaan niin suureen palvelujen käytön kasvuun kuin yleisesti oletetaan ja mediassa on kansalaisia peloteltu. Tampereen yliopistossa tehdyn tutkimuksen mukaan sosiaali- ja terveystalouden käyttöön vaikuttavat monet seikat, ja palvelujen käyttö usein keskittyy viimeisiin elinvuosin eikä koko vanhuusikään. On viitteitä siitä, että mitä iäkkäämmäksi ihminen elää kohtuullisen toimintakykyisenä ja ylläpitää itse omaa kuntoaan, sitä vähemmän hän viimeisinä vuosinaan käyttää kunnan palveluja.

Suurille ikäluokille omaehtoinen kunnan ylläpito ja omannäköisen vanhuuden rakentaminen alkaa olla käytäntö. SDP:n tehtävä on muokata asenteita ja avata mahdollisuuksia siihen, että myös 1990-luvun lamassa ja nyt tulossa olevien irtisanomisten seurauksena vaille kohtuullista eläketuloa jäävät eläkeläiset saavat kotikunniltaan mahdollisuudet ylläpitää kuntoaan ja osallistua yhteisölliseen toimintaan uimahalleissa, kuntosaleilla ja urheilukentillä.

Lakisääteisten vanhuspalvelujen sisältö, laatu ja järjestelmä eivät enää ole vanhuskysymyksen polttavin ongelma. Palveluja on viimeisen runsaan vuosikymmenen ajan kehitetty valtiovalan, kuntien, kolmannen sektorin ja yritysten toimin. Asiakaslähtöinen asiantuntijoiden kehitystyö on selvittänyt, minkälaiset ja miten mitoitettut palvelut vastaavat vanhusten tarpeisiin ja toiveisiin. Tässä kehitystyössä on otettu huomioon myös uusimmat teknologian innovaatiot.

Suurin ongelma on se, että edellä mainituin tavoin kehitettyjä palveluja ei tuoteta ja tarjota maassa yhdenvertaisesti kaikille vanhuksille. Vaikka jokaisessa kunnassa tiedetään esimerkiksi avopalvelujen ja omaishoidon edullisuudet laitoshoidon verrattuina, silti näihin ei kaikissa kunnissa haluta tai talouden tiukkuuden vuoksi ei voida panostaa.

Näin ollen polttavin puoli vanhuskysymystä palautuu taloudellisiin resursseihin, jolloin väistämättä päädytään pohtimaan vanhushuollon kytkentää kuntatalouteen.

Tikkurilan työväenyhdistys toivoo, että SDP sosiaalisena reformipuolueena pyrkii löytämään vanhuspalvelujen – pitkäaikaishoivan – rahoitukseen ratkaisun tai ratkaisuja, joissa hyvä ja arvokas vanhuus ei riipu kuntataloudesta. Viimeaikaiset tutkimukset ovat tuoneet esille tällaisia kansainvälisiä ratkaisuja, joista SDP voi valita ja kehittää kotimaisen sovellutuksen.

Jos rahoitusjärjestelmää ei uudisteta, epäkohta tulee vain kärjistymään maan eri alueiden epätasaisen talouskehityksen myötä. Tilastokeskuksen arvion mukaan yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä nousee nykyisestä 17 prosentista 27 prosenttiin vuoteen 2040 mennessä. Väestöllinen huoltosuhde eli lasten ja eläkeikäisten määrä sataa työikäistä kohden oli vuoden 2008 lopussa 50,3, ja vuonna 2016 se olisi jo 60,4 ja edelleen nouseva. Jos vanhushuolto on kuntien taloudesta riippuvainen, tulevat heikoimmilla olemaan vanhukset kunnissa, joista työikäisen väestön poismuutto jatkuu yhä vain.

Tikkurilan Työväenyhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

puolue valmistelee mahdollisimman pian oman, sosiaalidemokraattiseen arvopohjaan perustuvan vanhuspoliittisen ohjelmansa. Ohjelman tulee sisältää vanhusten asemaa turvaava ja vanhuspalveluja säätelevä laki ja linjaus siitä, miten palvelujen rahoitus taataan ja järjestetään niin, että perustuslain mukainen yhdenvertaisuus toteutuu vanhuksen asuinkunnasta ja maksukyvyistä riippumatta.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään SDP:n oman vanhuspoliittisen ohjelman valmistelamista.

SDP on puoluekokouskauden toiminnassaan kiinnittänyt toistuvasti huomiota ikäihmisten heikkoon asemaan yhteiskunnassamme. Vanhusten hoidon tilaa on nopeasti parannettava. Eduskuntavaaleissa 2007 SDP asetti tavoitteekseen 20 000 uuden työntekijän saamisen hyvinvointipalveluihin. Tavoitteeseen olisi pyritty mm. lisäämällä kuntien valtionosuuksia. Kuntatalouden vahvistaminen on ollut eräs SDP:n oppositiopolitiikan keskeisimpiä kärkiä tällä vaalikaudella. SDP teki välikysymyksen vanhusten hoidon tilasta syksyllä 2009.

SDP:n puoluehallitus päätti tammikuussa 2010 vanhuspoliittisen ohjelman valmistelusta. Vanhuspoliittinen ohjelma valmistuu marraskuuhun 2010 mennessä ja hyväksytään syksyn puoluevaltuustossa.

Päätös

Puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta valmistelemaan puolueen vanhuspoliittisen ohjelman seuraavaan puoluevaltuustoon. Puoluekokous viittaa myös aloitteesta 92-99 annettuun vastaukseen, jossa kuvataan laajalti SDP:n vanhuspoliittisia linjauksia.

333. Puolueen periaateohjelma on uudistettava huomisen ja ylihuomisen tasolle

Heinolan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry:n aloite

Maailma ympärillämme muuttuu yhä nopeammin. Maailman hallinta – jos se ylipäätään on mahdollista – vaatii meiltä sosialidemokraateilta uutta otetta asioihin. Sen pohjana ovat vahvat arvot ja niistä johdetut selkeät tavoitteet, joiden on ulotuttava pitkälle horisontin taakse. On ryhdyttävä tavoittelemaan jopa sellaista, joka nyt tuntuu mahdottomalta.

Maailmanlaajuinen finanssihuipaus osoitti, että globaalia kriisiä ei voi väistää missään maapallolla. Kriisien torjumiseksi on saatava aikaan kaikkia maita sitovia ohjaus- ja valvontajärjestelmiä. Näitä koskevat tavoitteet tulisi myös ottaa mukaan puolueemme ohjelmaan.

Heinolan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

puolue käynnistää periaateohjelman valmistelun huomisen ja ylihuomisen tasolle valmistelemalla puolueosastoissa käytävää keskustelua varten puolueen arvopohjaan perustuvan tulevaisuusaineiston, jonka pohjalta laaditaan seuraava kansalliset ja kansainväliset tavoitteet sisältävä periaateohjelma.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään SDP:n periaateohjelman uusimista sekä tulevaisuusaineistojen valmistelua puolueosastoissa käytävää keskustelua varten.

SDP:n voimassa oleva periaateohjelma hyväksyttiin vuonna 1999. Erillisiä keskusteluaineistoja puolueosastojen käsittelyä varten valmisteltiin viimeksi vuoden 2005 puoluekokouksen Eurooppa- ja hyvinvointivisio -työtä silmällä pitäen. Keskusteluaineistojen käytöstä on hyviä kokemuksia.

Sosialidemokraattien tulevassa ohjelmatyössä aloitteen mainitsema globaali ulottuvuus on otettava huomioon peruslähtökohtana. Kansanvaltaa voidaan tehokkaasti toteuttaa vain jakamalla kansallista suvereniteettia. Globaalin demokraattisen hallintajärjestelmän kehittäminen paitsi luo ylikansallisia poliittisia rakenteita ylikansallisen talouden rinnalle, myös antaa toimintatilaa olemassa oleville kansallisille instituutioille.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteen henkeen ja katsoo tarpeelliseksi valmistella osastotasolle suunnattuja keskustelu- ym. aineistoja tulevan ohjelmatyön tueksi. Lisäksi puoluekokous viittaa tulevaisuusasiakirjassa esitettyihin linjauksiin. Muilta osin aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

334. SDP:n ohjelmatyössä ympäristöasiat on nostettava ihmisen ja työn rinnalle

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n aloite

Puolueen puheenjohtajan mukaan "Sosialidemokratiassa työ ja ympäristö kulkevat käsi kädessä. Kyse on kestävästä kehityksestä, jossa ihminen, ympäristö ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa." Puoluevaltuuston kokouksessa Seinäjoella 14.11.2009 puheenjohtaja myös muistutti, että kestävä kehitys määritelmä on Norjan entisen demaripääministerin Gro Harlem Brundtlandin jo 1980-luvulla muotoilema. Kyse on perinnöstä, jonka me jätämme tuleville sukupolville.

Ympäristöasiat saati kestävä kehitys kokonaisnäkemys eivät tästä huolimatta näy puolueen ulkoisessa viestinnässä tarpeeksi vaan jäävät perinteisten teemojen "työn" ja "tasavertaisuuden" varjoon. Tiedämme kuitenkin, ettei uusia työpaikkoja voi syntyä, ellei paitsi ihmisen ja talouden myös ympäristön ehtoja oteta huomioon.

Uskomme, että SDP voi löytää merkittävän määrän uusia kannattajia, kun huomataan, että puolue ajaa vakaumuksellisesti ja voimakkaasti ratkaisujen löytämistä myös polttaviin ympäristökysymyksiin ja muihin kestävä kehitys haasteisiin.

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

koska SDP tukee kestävä kehitystä, se tasavertaisuuden ja "työn puolueena" nostaa ympäristöasiat yhtä tärkeäksi teemaksi puolueen ulkoisessa viestinnässä.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään ympäristöasioiden nostamista vahvasti puolueen agendalle myös julkisuudessa.

Ympäristökysymykset ovat olleet vahvasti esillä SDP:n ohjelmatyössä ja toiminnassa jo pitkään. SDP ajoi vahvasti ympäristöministeriön perustamista Suomeen. Ympäristöministeriön juuret ovat vuonna 1969 perustetussa Vesihallituksessa. Ympäristöministeriö perustettiin Keskuksen ja RKP:n vastustuksesta huolimatta Kalevi Sorsan (sd.) III hallituksen esityksestä vuonna 1982. Suomen ensimmäisenä ympäristöministerinä toimi Matti Ahde (sd.). SDP laati ensimmäisenä puolueena ympäristöohjelman vuonna 1969.

Vuoden 2008 puoluekokous hyväksyi puolueelle laajan ilmasto-ohjelman. Myös kuntapolitiikkaa linjannut Toimiva kunta - hyvinvoiva kuntalainen -ohjelma sisälsi sosialidemokraattien linjauksia ekologisesti kestävänn kunnan toiminnasta. Samaten vuoden 2010 puoluekokouksen ohjelmatyössä ympäristökysymykset ovat näkyvästi läsnä. Vuoden 2007 eduskuntavaaleissa SDP:n merkittävimpänä ympäristöpoliittisena linjauksena oli öljyriippuvuudesta vapaa Suomi vuoteen 2030 mennessä.

SDP on oppositiopolitiikassaan ja vaihtoehtoisessa talouspoliittisessa linjassaan painottanut vahvasti ympäristöystävällisen elvytyslinjan valintaa. Sosialidemokraatit ovat esittäneet vaihtoehtobudjeteissaan mm. panostamista puurakentamiseen, energiatehokkuutta lisäävään korjausrakentamiseen sekä erillistä vienninedistämiprojektia ympäristöalalle.

Paitsi että ympäristökysymysten voimakkaassa painottamisessa on kyse sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta ja viime kädessä elämän säilyttämisestä maapallolla, kysymys on myös työstä ja toimeentulosta. Ekologisesti kestävämpään yhteiskuntaan siirtyminen on suuri mahdollisuus niille yhteiskunnille, jotka ovat edelläkävijöitä tässä kehityksessä. Vihreään kasvumalliin siirtyminen tarkoittaa uusia työpaikkoja niin korkean teknologian aloille kuin perinteisille ammattiryhmille.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteen esitykseen ja viittaa tulevaisuusasiakirjaan.

335. SDP informaatioteknologian hyödyntämisen edelläkävijäksi

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n aloite

SDP on historiansa aikana ollut edelläkävijäpuolue yhteiskunnan kehittämisessä ja uusien toimintatapojen innovoinnissa. Nykyinen yhteiskunta on yhä enemmän riippuvainen informaatioteknologian (lyh. IT) ratkaisuista ja niiden hyödyntämisestä.

Nykyisessä maailmanlaajuisen talouskriisin luomien valtavien haasteiden ratkaisemisessa on useissa yhteyksissä (esim. EU:ssa ja OECD:ssä) nostettu esiin IT:n entistä tehokkaampi hyödyntäminen, jotta yhteiskuntien kaikki resurssit saadaan tehokkaammin käyttöön. IT:n parempi hyödyntäminen tarjoaa yhden niistä monista lääkkeistä, joilla nykyisen laman luomiin haasteisiin voidaan vastata. IT-ratkaisujen kehittämällä ja paremmalla hyödyntämisellä voidaan merkittävästi edistää hallinnon toiminnan automatisointia.

Entistä tehokkaammin automatisoitu hallinnon toiminta mahdollistaa kansalaisille ja yrityksille paperittoman asioiden hoitamisen ja parhaimmassa tapauksessa asioiden hoitaminen voi olla täysin automaattista, kuten nykyisessä veroilmoitusmenettelyssä. Tällöin vapautetaan yhteiskunnan resursseja niiden asioiden hoitamiseen, joissa ehdottomasti tarvitaan yhä enemmän ihmistyötä, kuten terveydenhuollossa.

Suomessa julkinen hallinto (valtio ja kunnat) käyttävät vuosittain yli 2 miljardia euroa IT-ratkaisujen ylläpitoon ja kehittämiseen. Tämän suuren rahasumman entistä paremmalla kohdentamisella on mahdollista tehostaa hallinnon toimintaa ja parantaa hallinnon kansalaisille ja yrityksille tarjoamia palveluita. Hallinnon tulee olla mahdollistaja ja alusta uusille innovaatioille, ei turhaa byrokratiaa ylläpitävä koneisto.

Vasemmistopuolueiden perinteisten kannattajien aktivoimisen kannalta aidosti toimivan ja jatkuvasti kehitettävän verkkodemokratian puitteiden luominen on myös erittäin tärkeää. Keskeistä on se, että kansalaisen tulee olla toiminnan keskiössä ja kansalaisten osallistumista tulee tukea esimerkiksi sosiaalisen median luomien mahdollisuuksien aidolla hyödyntämisellä.

SDP:n tulee näkyä julkisessa keskustelussa aiempaa voimakkaammin IT-asioiden edistäjänä ja osajana, eli siinä roolissa missä Vihreät ja Kokoomus ovat nykyisin pyrkineet profiloitumaan.

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP:n tulee olla informaatioteknologisten ratkaisujen edistäjä ja edelläkävijäpuolue. SDP valmistelee informaatioteknologian hyödyntämisen strategian ja politiikkaohjelman, jonka keskeisenä tavoitteena on luoda toimiva malli aidosti toimivan verkkodemokratian mahdollistamiseksi ja kansalaisten osallistumisen vahvistamiseksi. Keskeisenä tavoitteena on lisäksi mahdollistaa julkisen hallinnon IT-investointien entistä tehokkaampi kohdentaminen, jolla luodaan puitteita talouskriisin ratkaisemiseksi automatisoimalla hallinnon toimintaa tarkoituksenmukaisin osin.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään SDP:n valmistelevan oman mallin verkkodemokratian mahdollistamiseksi ja kansalaisten osallistumisen vahvistamiseksi.

SDP on ottanut useissa yhteyksissä kantaa ajanmukaisen tietoteknologian käyttöönottamisen puolesta niin julkisen sektorin toiminnassa kuin yhteiskunnassa laajemminkin. Puoluekokouksessa 2008 hyväksytty Toimiva kunta – hyvinvoiva kuntalainen -asiakirjassa SDP asetti tavoitteeseen toimivien tietoliikenneyhteyksien saattamisen kaikkialle maahan, avoimet langattomat verkot kaupunkien keskustoihin sekä joukkoliikenteen solmukohtiin, verkkopalveluiden kattavuuden ja esteettömyyden sekä koulutusmahdollisuudet sähköisten palveluiden täysimääräiseksi hyödyntämiseksi. Kunnallisvaaliohjelma 2008 nosti esiin sähköisten ajanvarausjärjestelmien kehittämisen merkityksen sekä ikäihmisten integroinnin sähköisiin palveluihin. Vuoden 2007 eduskuntavaaliohjelmassaan SDP nosti esiin teknologisen kehityksen mahdollistaman alueellisen tasa-arvon parantamisen. Oleellista on siirtyä teknologian kehittämisen lisäksi myös teknologian täysimääräiseen hyödyntämiseen.

SDP on myös kannattanut sähköisen äänestämisen kehittämistä. Tämänhetkiset mallit ja sovellukset eivät kuitenkaan täytä vaatimuksia. E-demokratian edistämistä on kuitenkin jatkettava päämäärätietoisesti Suomen jäätyä kehityksessä selkeästi muista maista jälkeen. Aloitteen havainto julkisen sektorin it-ratkaisujen kohdentamisen merkityksestä on oikea ja tärkeä.

Päätös

Puoluehallitus yhtyy aloitteen arvioon tietoteknisten ratkaisujen keskeisyydestä demokratian vahvistamisessa sekä julkisen sektorin toiminnan kehittämisessä. Puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen vahvistamaan SDP:n otetta kyseisistä asioista käytävässä yhteiskunnallisessa keskustelussa, valmistelemaan SDP:lle perustellut linjaukset aiheesta sekä edistämään e-demokratiaa.

336. SDP energia- ja elinkeinopolitiikan edelläkävijäksi

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n jäsenten Kaarin Taipaleen, Helen Katajiston ja Petra Jääskeläisen aloite

Useiden sekä globalisaatiosta aiheutuneiden että paikallisten tekijöiden seurauksena suomalaisen teollisuuden perinteiset puu- ja metallialat horjuvat. Yksi muutoksen vahvimista ajureista on globaali vaatimus pysäyttää ilmastonmuutos ja osittain tästä, osittain muista tekijöistä johtuva energiavallankumous. Myös kansainväliset sitoumukset velvoittavat Suomea supistamaan fossiilisen ja lisäämään uusiutuvan energian tuotannon osuutta.

Helposti hyödynnettävissä olevat öljyvarannot ovat hupenemassa, ja hiilivoiman ympäristövaikutuksille tulee aikaisempaa paljon kalliimpi hintalappu. Saastuttaja maksaa –periaate ulottuu myös energiantuotantoon. Ydinvoiman investointikustannukset ja ympäristöriskit aiheuttavat sen, että se jää marginaaliseksi energiantuotantotavaksi, jonka varaan tulevaisuutta ei voi rakentaa.

Halvan energian vuosisata on ohi. Edessä on vastaavanlainen tuotantorakenteen murros kuin aikoinaan höyrykoneen ja liukuhinnan tai myöhemmin tietotekniikan ja langattoman viestinnän tai finanssivirtojen vapauttamisen aikaansaamat hyppäykset. Nyt on pakko kehittää energiapihejä ja hiilivapaita tuotanto- ja kulutustapoja. Globaalit tuotantoketjut tulevat etsimään maailmankartalta paikat, joissa on tarjolla uusiutuvaa energiaa. – Googlen hakeutuminen Haminan Summaan on vasta alkua.

Hirttäytyminen puolustamaan halpaan energiaan perustuvaa tuotantorakennetta tarkoittaa, että suomalaiselta työltä ja osaamiselta viedään menestymisen edellytykset. Sen sijaan kaikilla tasoilla on panostettava energiansäästön, energiatehokkuuden lisäämisen ja uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämisen koulutukseen, kehitystyöhön, innovaatiotoimintaan ja pilottihankkeisiin. Sillä varmistetaan, että suomalaisille teollisille ja palvelutuotteille ja suomalaiselle työlle riittää kysyntää myös tulevaisuudessa. Käsillä olevista lainsäädännön muutoksista on tartuttava mm. syöttötariffiesitykseen ja huolehdittava, ettei siihen kirjata tuotantotehon alarajaa.

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n jäsenet Kaarin Taipale, Helen Katajisto ja Petra Jääskeläinen esittävät puoluekokoukselle, että

Suomen Sosialidemokraattinen puolue valmistelee pitkälle tulevaisuuteen tähtäävän energia- ja elinkeinopoliittisen ohjelman, joka perustuu energiansäästön, energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiamuotojen käytön merkittävään lisäämiseen ja uusien työpaikkojen luomiseen kautta tuotanto-, palvelu- ja kulutusketjun.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa ehdotetaan energia- ja elinkeinopoliittisen ohjelman laatimista SDP:lle.

SDP on linjannut ilmasto- ja energiapolitiikkaansa useissa asiakirjoissa viime puoluekokouksien aikana. SDP:n puoluekokouksessa kesällä 2008 hyväksytty Neljä vuodenaikaa – SDP:n ilmasto-ohjelma –asiakirja määritteli puolueen energialinjaa monipuolisesti ja perusteellisesti. Sen mukaan energiapalettimme tärkein osatekijä on jatkossa energiansäästäminen. Energiantuotannon CO₂-päästöjä on vähennettävä voimakkaasti, ja tällöin mitään päästötöntä energiantuotantomuotoa ei pidä sulkea pois, kun kantoja uusiin energiainvestointeihin tehdään. Tiedossa on myös, että vanhaa sähköntuotantokapasiteettia poistuu lähivuosina ja vuosikymmeninä pois käytöstä useiden tuhansien megawattituntien verran. Energiakysymyksiä sivuttiin myös Suomalaisen työn tulevaisuus- ohjelmassa. Toimiva kunta - hyvinvoiva kuntalainen – ohjelmassa linjattiin puolestaan ekologisesti kestävänn kunnan periaatteita. Tähtäimessä on oltava sähkönhankinnan omavaraisuuden lisääminen ja öljyriippuvuudesta irrottautuminen.

Elinkeinorakenteen muutos on pysyvää. Tuotantorakennetta ei voida, eikä tule, museoida. Samalla energiatehokkuuden ja vähäpäästöisyyden vaatimukset koskevat kaikkea elinkeino-toimintaa. Ekologisesti kestävään yhteiskuntaan siirtyminen luo merkittävästi uusia työllistymismahdollisuuksia niin uuden teknologian aloille kuin muuallekin, erityisesti rakennusalalle. SDP on pitänyt oppositiopolitiikassaan näkyvästi esillä elvytyksen suuntaamista kuntatalouden kautta mm. rakennusten energiatehokkuutta parantavaan korjausrakentamiseen.

Monipuolinen energiapaletti on edelleen paras lähtökohta Suomen energiaratkaisuille. Uutta energiaa on tuotettava uudella ydinvoimalla sinä ylimenokautena, jonka nykyistä parempien energiamuotojen kehittäminen kestää. Kohtuuhintaisen energian tarjonta on yksi suomalaisen elinkeinopolitiikan väline. Panostukset uusiutuvien energianlähteiden kehittämiseen sekä energiatehokkuuteen eivät ole ristiriidassa edellä mainitun kanssa.

Päätös

Puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ottamaan aloitteen esityksen huomioon osana muuta ohjelmatyötä puoluekokouksen ohjelmallisia painopisteitä suunnitelluun. Puoluekokous viittaa tulevaisuusasiakirjaan sekä aloitteista 148-152 annettuun lausuntoon.

337. Kunta–valtio suhde uudelle tasolle

Jyväskylän Työväenyhdistys ry:n ja Jämsänkosken Työväenyhdistyksen aloite

Subjektiiivisten perusoikeuksien toteutuminen on huomattavasti vaarantunut taloudellisen laman ja harjoitetun porvarillisen politiikan seurauksena. Useat perusoikeudet eivät käytännössä toteudu tasavertaisesti eri puolella Suomea vaikka niiden tukena on perustuslaki. Erityisesti perusopetuksessa opetuspalvelujen tasavertainen saaminen ei toteudu, koska esim. ryhmäkoot vaihtelevat suuresti koko maassa.

Monissa Euroopan maissa meillä Suomessa subjektiiivisinä oikeuksina tunnetut perusoikeudet toteutetaan paikallistasolla valtion toimesta. Esim. perusopetus kuuluu Ranskassa ja Italiassa valtion tehtäväksi (opettajien palkkaus) ja se rahoitetaan suoraan valtion budjetista, jolloin koulujen opettajat ja paikalliset opetusviranomaiset ovat valtion paikallisviranomaisia. Maamme kuntien taloudellisessa ahdingossa suurissa yli 30 oppilaan perusopetusryhmissä tapahtuu entistä voimakkaampaa syrjäytymistä sivistyksestä ja opetuksesta. OAJ:n tietojen mukaan ryhmäkoot ovat olleet kasvussa eivätkä suinkaan vähentyneet kuten opetusministeriö on tiedottanut. Tämänkin vuoksi on välttämätöntä, että kunta-valtiosuhdetta tarkastellaan uudesta näkökulmasta.

Jyväskylän Työväenyhdistys ry ja Jämsänkosken Työväenyhdistys ry esittävät puoluekokoukselle että,

Koska valtiosuuslainsäädäntö ei ole pystynyt turvaamaan subjektiiivisten oikeuksien tasavertaista toteutumista maassamme, tulisi SDP:n ryhtyä määrittelemään uudestaan omaa käsitystään kunta-valtiosuhteesta. SDP:n tulisi tarkkaan pohtia mitkä subjektiiiviseen oikeuteen kuuluvat asiat ovat kuntien tehtävänä ja mitkä valtion tehtävänä. SDP:n tulisi hahmottaa uudelleen miten subjektiiivisten oikeuksien rahoitus jakaantuu valtion ja kuntien kesken, koska nykyinen valtiosuuslainsäädäntö on jäänyt jälkeen oikeudenmukaisesta ja riittävästä rahoitustasosta.

Jyväskylän työväenyhdistys esittää, että SDP aloittaisi uuden seminaarien sarjan koko maassa, joissa yhdessä asiantuntijoiden ja palvelujen saajien kanssa pohditaan uudenlaista jakosuhdetta valtion ja kuntien tehtävistä ja tehtävien rahoittamisesta.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään seminaarisarjan järjestämistä kunta-valtiosuhteen selvittämiseksi.

Puoluehallitus viittaa aloitteen 257 sekä aloitteiden 259-261 yhteydessä annettuun lausuntoon.

Puoluehallitus pitää ehdotusta järjestettävästä seminaarisarjasta periaatteellisesti hyvänä ja kannustaa kuntatoimijoita aktiiviseen keskusteluun myös kunta-valtiosuhteen osalta.

Vuoden 2010 puoluekokouksessa valittava puoluehallitus vastaa seuraavan puoluekokouskauden toiminnasta ja resursseista puoluevaltuuston päättämässä rajoissa. Myös harkinnan puolueen toimesta järjestettävälle seminaarisarjalle tulee kuulua uudelle puoluehallitukselle.

Päätös

Puoluekokous kannustaa SDP:n jäseniä aktiiviseen keskusteluun kuntien ja valtion välisen työnjaon selkeyttämisestä.

338. Maahanmuuttopoliittinen ohjelma

Haagan Työväenyhdistys r.y:n aloite

Sekä työperäisen että humanitaarisen maahanmuuton määrä Suomessa on lisääntynyt viime vuosikymmeninä selvästi. Vaikka ulkomaalaissyntyisten ihmisten osuus Suomen väestöstä on edelleen eurooppalaisittain alhainen, maahanmuuttajien keskittyminen suuriin kaupunkeihin on luonut niihin jo merkittävät ulkomaalaissyntyiset vähemmistöt. Poliitiikka ei kuitenkaan ole pyssynyt kehityksen perässä ja suurissa kaupungeissamme on näkyvissä sama eriytymiskehitys, joka on muualla Euroopassa johtanut maahanmuuttajalähiöihin.

Maahanmuutto ei voi olla rikkaus, elleivät maahanmuuttajat pysty pääsemään osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja rakentamaan tänne elämää ja tulevaisuutta itselleen. Hidas byrokratia ja riittämättömät suomen kielen opetuksen resurssit ovat esimerkkejä siitä, että viranomaiset eivät ole kyenneet sopeutumaan kasvaneeseen maahanmuuttoon. Työluvan puute ja puutteellinen kielitaito taas estävät ihmisiä sopeutumasta silloinkin, kun heidän motivaationsa on sinänsä korkea. Maahanmuutto korostaa helposti niitä ongelmia, jotka ovat suomalaisessa yhteiskunnassa muutenkin olleet kehittymässä. Näitä ovat esimerkiksi suurten kaupunkien asuinalueiden sosioekonominen eriytyminen ja koulujen oppimistuloseröjen kasvu.

Maahanmuuttoon liittyviä haasteita ei voi ratkaista puhumalla vain ongelmista, mutta ei myöskään olemalla puhumatta niistä. On sosialidemokraattisen puolueen velvollisuus tuoda poliittisten ääriilikkeiden hallitsemaan maahanmuuttokeskusteluun maltillinen ääni.

Haagan Työväenyhdistys r.y. esittää puoluekokoukselle, että

puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen valmistelemaan maahanmuuttopoliittisen ohjelman. Ohjelma tulee käsitellä seuraavassa puoluekokouksessa. Osana ohjelman laatimista puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen antamaan hyvissä ajoin ennen eduskuntavaaleja maahanmuuttopoliittisen julkilausuman SDP:n maahanmuuttopoliittisista tavoitteista seuraavalla vaalikaudella. Ohjelman ja lausuman tulee ottaa kantaa turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttamiseen, maahanmuuttajien kieltenopetukseen sekä maahanmuuttajien alueelliseen jakautumisen ja asuinalueiden eriytymiseen.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään maahanmuuttopoliittisen ohjelman valmistelua SDP:lle.

Suomessa on käynnissä aktiivinen keskustelu maahanmuuttopolitiikasta. SDP:n monikulttuurisuusfoorumi valmistelee taustamuistiota maahanmuuttajapolitiikkaan otsikolla "Näkökulmia maahanmuuttoon". Muistion tarkoituksena on taustoittaa sosialidemokraattien sisäistä keskustelua maahanmuuttopolitiikasta. SDP on aiemmin linjannut maahanmuuttopoliittisia näkemyksiään puoluekokouksessa 2008 hyväksytyssä Suomalaisen työn tulevaisuus -ohjelmassa. Ohjelma määritteli sosialidemokraattien tavoitteeksi maahanmuuton hallitun lisäämisen. Maahanmuuton onnistumisen kannalta keskeistä on työllistyminen ja kielen oppiminen.

Aloitteen mainitsevat teemat, joita sosialidemokraattisen maahanmuuttopolitiikan tulee käsitellä, ovat tärkeitä ja ajankohtaisia. Erityisesti maahanmuuttajaväestön keskittyminen tietyille asuinalueille on ongelmallinen kehityskulku. Maahanmuuttajalähiöiden synty vaikeuttaa maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan, heikentää koulujen oppimistuloksia ja johtaa epätasa-arvoistuvaan aluekehitykseen.

Eräs keskeinen näkökulma liittyy työhön. Kaikessa Suomessa tehtävässä työssä on noudatettava suomalaisia työehtoja. Reilut ja oikeudenmukaiset työolot ja -ehdot koskevat kaikkia Suomessa töitä tekeviä. Sama koskee muuta lainsäädäntöä. Poikkeusryhmiä ei saa syntyä.

Maltillinen ja asiallinen keskustelu maahanmuuttopolitiikasta vähentää kansalaisten kokemaa epäluuloisuutta ja epä tietoisuutta. Sosialidemokraattien tulee osallistua tähän keskusteluun omalla linjallaan, joka painottaa yhteiskunnan avoimuutta mutta samalla puuttuu havaittavissa oleviin haasteisiin ja ongelmiin. Eduskuntavaalikampanjassa SDP:n ehdokkailla ja aktiiveilla tulee olla käytössään perusteellinen aineisto sosialidemokraattisen maahanmuuttopolitiikan linjauksista.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteeseen ja velvoittaa puolueen laatimaan SDP:lle maahanmuuttopoliittisen ohjelman. Lisäksi puoluekokous viittaa aloitteista 231-233 annettuun lausuntoon.

339. SDP:n linjaukset

Laukaan Demarit ry:n aloite

Laukaan Demarit ry esittää puoluekokoukselle, että

Kansalaisille tulee lisätä sellaista informaatiota, jossa kaikille tulee selväksi, mikä puolue todella ja johdonmukaisesti toimii työväestön ja heikompien asialla. Periaatteidemme mukaisesti demokratia, vapaus, veljeys, solidaarisuus ja tasa-arvo ovat asioita, joiden puolesta taistelemme. Niitä sanoja käyttää myös Kokoomus, mutta toimii vain toisin. Tehkäämme jotakin, että erottuisimme positiivisesti joukosta. Vasemmistopuolueiden hyvästä yhteistyöstäkään ei ole haittaa, paitsi porvaristolle.

Linjasta enemmän "tavallisen ihmisen suuntaan" ja "kansalaisten kuuntelua suurella korvalla", ettei äänet mene tulevissakin vaaleissa perussuomalaisille.

Vanhusten ja eläkeläisten asiat kuntoon, Lipposen indeksikuppaus takaisin eläkeisiin. Korkeat laitospmaksut nielevät hetkessä koko elinaikana kertyneet vähät säästöt laitospvanhuksilta.

Pääomavero palautettava takaisin. Pääomatulon verotusta nostettava reippaasti. Suurteollisuudelle, joka työllistää laman aikana, eikä irtisano, voisi olla luvassa porkkanoita. Tasaveron pyrkimykset torjuttava ponnekkaasti.

Sosiaalipolitiikka on SDP:n voimavara, käytetään sitä. Pidetään huolta palveluiden säilymisestä ja kehittämisestä.

Leipä lähtee työstä ja Suomi siitä nousuun. Ollaan siinä vahvasti mukana.

Selkokielen ohjelma tuleviin vaaleihin 2011. Ohjelma, joka uppoa kansaan ja on realistisen uskottava. Tekojakin tarvitaan niiden tueksi. Vallanpitäjä voi aina tehdä kevennyksiä tavallisellekin kansalle, ei vain rikkaille. Koskee myös SDP:tä, kun se ottaa vallan äänestäjensä kautta.

Ympäristöasiat huomioitava, olemmehan siinä uranuurtajia. Vaihtoehtoiset energiamuodot lisäävät kilpailua ja vahvistavat työllisyyttä.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään monipuolista toimenpidekokonaisuutta yhteiskuntapolitiikan uudelleen-suuntaamiseksi.

SDP on pyrkinyt oppositiopolitiikassaan korostamaan vahvasti työllisyyttä ja työn laatua. Hallituksen toimet työllisyyden ylläpitämiseksi ovat olleet heikkoja, joka on johtanut työttömyyden erittäin merkittävään kasvuun. Erityisesti nuorisotyöttömyys on hälyttävän korkealla tasolla. Niin yksilöiden kuin yhteiskunnankin kannalta erityisesti pitkittyvä työttömyys käy kalliiksi.

Sosialidemokraatit ovat toistuvasti tarjonneet yhteistyötä taantuman voittamiseksi vähemmällä inhimillisillä vaurioilla. SDP on toistuvasti esittänyt mm. vaihtoehtobudjeteissaan kuntatalouden vahvistamista mm. valtionosuuksia kasvattamalla palveluiden turvaamiseksi.

Pienituloisten aseman parantamiseksi SDP on esittänyt useita parannuksia sosiaaliturvaan. Samalla kunnallisverotusta on haluttu keventää perusvähennystä nostamalla. SDP on myös esittänyt pääomatuloveron nostamista kahdella prosenttiyksiköllä sekä kyseisen veron muuttamista progressiiviseksi.

Ympäristöpolitiikan osalta SDP on nostanut esille paitsi ilmasto- ja ympäristöongelmien ratkaisemista, myös ekologisesti kestävään yhteiskuntaan siirtymisen merkittäviä työllisyysvaikutuksia. Tulevaisuuden vihreä kasvu tarkoittaa paitsi kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti toimivaa yhteiskuntaa, myös uusia työpaikkoja erityisesti niissä yhteiskunnissa, jotka ovat kehityksen kärjessä ja edelläkävijöitä.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteen esittämiin näkemyksiin selkeistä vaalilupauksista, heikompiosaisten kansalaisten tukemisesta sekä työn ja ympäristökysymysten painottamisesta SDP:n politiikassa.

340. Vammaispoliittinen ohjelma

Mikkelin Demarit ry:n aloite

Suomessa suhtautuminen vammautuneisiin ihmisiin on riippuvainen paitsi vamman laadusta ja sen syntytavasta, myös suhdannetilanteesta, valtion ja kuntien kassatilanteesta ja vammautuneen asuinpaikasta. Vammaisuus vaikuttaa kuitenkin ihmisen elämään kaikilla alueilla: työn-

tekoon, sivistykseen ja koulutukseen, kulttuuriin, asumiseen, talouteen sosiaaliseen elämään ja osallistumiseen yhteiskunnan päätöksentekoon, kysymättä asuinpaikkaa tai suhdannetilannetta.

Rakennamme tätä yhteiskuntaa terveiden ehdoilla. Yleinen lähtökohta on, että ihmisen on pysyttävä liikkumaan joko omin avuin tai käyttäen liikkumiseen yksityisiä tai joukkoliikennevälineitä, on osattava käyttää erilaisia teknisiä välineitä kuten autoa, puhelinta tai tietokonetta, on selviydyttävä ns. normaaleissa ympäristöissä kuten kaupungissa, maaseudulla, portaissa jne. tiloissa. Liikennemerkkit ja muuta opasteet vaativat kykyä ja taitoa nähdä ja ymmärtää symboleja ja myös kuulla ääniä.

Osa väestöstä ei tähän pysty. Joillakin vammat ovat synnynnäisiä, joillakin ammatista tai pitkäaikaissairaudesta tai vain ikääntymisestä johtuvia. Suomessa vammat vaikeuttavat osallistumista täysipainoisesti yhteiskunnan toimintaan sadoilla tuhansilla henkilöillä. Lisäksi merkittävä osa väestöstä tekee työtä vammaisten lähimmäisten omaishoitajina käytännössä ilman palkkaa.

Vammaiselle kuuluvat samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muillekin kansalaisille. Tämä yhdenvertaisuuden periaate edellyttää, että vammaiselle järjestetään mahdollisuus osallistua elämän eri toimintoihin tasavertaisesti kykyjensä ja lahjojensa mukaisesti.

On huomioitava, että vammaiset ovat myös aiheuttamistaan kustannuksista huolimatta myös melkoinen resurssi., osaavaa ja kehityskelpoista potentiaalia. Ei siis pelkkä kuluerä!

Monet kunnat tekevät parhaillaan vammaispoliittisia ohjelmia, joissa määritellään kunnan päättäjien ja virkamiesten toimintaa ohjaavat normit vammaisasioiden hoidossa, niin taloudellisten, esteettömyyden, koulutuksen kuin muidenkin asioiden osalta. Merkittävää on myös alan lainsäädännön kehitys.

Mikkelin Demarit ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP olisi aloitteellinen ja laatisi puolueelle oman vammaispoliittisen ohjelman, jossa viitotetaan ne periaatteet arvot tavoitteet, joiden mukaan sosiaalidemokraattista vammaispolitiikkaa harjoitetaan niin lainsäädäntötyössä kuin myös säännösten tulkinnassa valtion ja kuntien laitoksissa ja myös kunnallisella tasolla, määriteltäessä vammaispolitiikan periaatteita ja sisältöä kunkin kunnan vammaispoliittisessa ohjelmassa.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään vammaispoliittisen ohjelman laatimista SDP:lle.

Sosiaalidemokraatit ovat ottaneet kantaa vammaiskysymyksiin useassa eri yhteydessä viime vuosina. SDP nosti vammaiskysymyksiä esiin eduskuntavaaliohjelmassaan 2007 linjaamalla vammaisten ja vajaakuntoisten mahdollisuuksista ansaita toimeentulonsa omalla työllään. Vammaisille, mielenterveyskuntoutujille ja ikäihmisille on toteutettava toimivat asunnot ja riittävät tukipalvelut kohtuullisin kustannuksin. Vaaliohjelmassa katsottiin, että terveystuotantoa edistäviä sekä lähiliikuntapaikkoja on rakennettava lisää.

Puoluekokous 2008 linjasi tavoitteeksi vaikeavammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avustajan sekä vammaislakien uudistamistyötä. Puoluekokous linjasi myös asumistuen ja palveluasumisen parantamisesta. Kunnallisvaaliohjelma vuodelta 2008 nosti esiin kunnallisten vammaispalveluohjelmien merkityksen sekä työhönvalmennuspalvelun. Lisäksi esteettömyyskysymyksiä on pidetty aktiivisesti esillä. Sosiaalidemokraattien oppositiopolitiikan keskeinen vaatimus on ollut kuntatalouden vahvistaminen. Kuntatalouden ongelmat ovat estäneet vammais-

ten palvelutarjonnan parantamisen. Sosialidemokraatit ovat esittäneet useissa vaihtoehtobudjeteissaan lisäpanostuksia palveluiden turvaamiseen ja parantamiseen.

SDP:n vammaispoliittiset tavoitteet on tiivistetty kymmeneen periaatteeseen, jotka ovat tasa-vertaiset ihmisoikeudet, yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet yhteiskunnan kaikkiin toimintoihin, elämänhallinnan ja omatoimisuuden edistäminen, oman työn ja aktiivisuuden mahdollistaminen, asumisen tukeminen, vaikeavammaisille oikeus avustajaan, oikeus opiskeluun ja kuntoutukseen, oikeus lääkinälliseen, fysikaaliseen ja psykologiseen hoitoon sekä riittäviin apuvälineisiin, vajaakuntoisten tukityön laajentaminen yrityksiin ja yhteisöihin sekä esteettömyyden edistäminen. SDP:n vammaispolitiikka rakentuu näiden periaatteiden mukaiselle toiminnalle. Puoluekokouskaudella 2008-2010 Hyvinvointi-Suomi -työryhmän yhteydessä on toiminut vammaisjaosto, joka on ajankohtaistanut em. vammaispoliittisia linjauksia.

Päätös

Puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ottamaan aloitteen esityksen huomioon osana muuta ohjelmavalmistelua tulevan puoluekokouskauden ohjelmallisia painopisteitä suunnitellessaan. Puoluekokous viittaa aloitteisiin 104-107 annettuun vastaukseen sekä aloitteeseen 58 annettuun vastaukseen.

341. SDP:n poliittiset ja ideologiset tulevaisuuden linjaukset

Kallion Sosialidemokraatit ry:n aloite

Mistä on kysymys sosialidemokratiassa?

Viime aikoina on esiintynyt hallituspuolueiden, erityisesti keskustan ja kokoomuksen, taholta puhetta ns. kolmannesta tiestä. Asiaan on hyvä ottaa hieman pitemmän aikavälin perspektiivi, jotta ymmärtäisimme, mistä on kyse.

Jos on siis ns. kolmas tie, niin mitkä olivat kaksi ensimmäistä?

Menemättä ihmisen esihistoriaan voidaan sanoa, että ensimmäinen tie oli aristokratian eli eliitin valta. Oli keisareita, kuninkaita, herttuojia, kreivejä jne. ja sitten oli köyhä kansa. Eliitti eli yltäkyläisyydessä ja piti kiinni vallasta syntyperänsä pohjalta, kun taas kansa eli kurjuudessa. Toki kurjuuskin periytyi jälkipolvelta toiselle - aateliseksi kun ei tahtonut päästä muutoin kuin poikkeustapauksissa, esim. sotilasuran kautta. Tälle kehitykselle syntyi 1700-luvun lopussa vastavoima, joka purkautui Ranskan Suuressa vallankumouksessa. Syntyi tasa-arvon, solidaarisuuden ja vapauden liike, joka tahtoi antaa vallan kansalle. "Vapaus, veljeys, tasa-arvo!" - kuului vallankumouksellisten huuto. Vaikka Ranskan Suuri vallankumous ei loppujen lopuksi saavuttanut kaikkia tavoitteitaan, aate jäi elämään. Sosialidemokratia on tämän aatteen henkinen perillinen.

Vapausaatteesta sikisi myös liberalistinen ajattelutapa, joka korosti erityisesti taloudellista vapautta ja talouden sääntelyn poistamista. Siitä lisää tuonnempana.

Modernin työväenliikkeen synty 1800-luvun loppupuolella antoi uudet sisällölliset tavoitteet vapausaatteelle, mutta arvopohjaa ei kyseenalaistettu. Demokratia, rauhanaate, kansalaisoikeudet, työväen riiston lopettaminen, koulutus, terveydenhuolto - nämä olivat 1800-luvun loppuun työväenliikkeen polttavia ongelmia. Siksi ne onkin kirjattu mm. Forssan ohjelmaan.

Tosiasiassa demokraattiselle solidaarisuusliikkeelle syntyi kaksi voimakasta vastavoimaa 1900-luvun alkupuolella: fasismi ja kommunismi. Molempien taustalla oli 1800-luvun eurooppalainen nihilismi, jonka mielestä tavallisten ihmisten - kansan - valta on turmiollinen eurooppalaisille kansakunnille. Tarvittiin "valistunutta itsevaltiutta", jotta kansakunnat eivät tuhoutuisi.

Fasistit ottivat vallan Italiassa ja Saksassa, kommunistit Venäjällä. Molemmat perustuivat tiukasti rajatun eliittiin valtaan ja systemaattiseen ja dogmaattiseen oman ohjelman toteuttamiseen. Tämän vuoksi poliittiset vastustajat eliminoitiin tavalla tai toisella.

Toinen maailmansota päättyi fasismin tappioksi. Vajaat 50 vuotta myöhemmin myös kommunistiset diktatuurit luhistuivat. 1900-luku päättyi demokratian voittoon. 1990-luvulla julistettiin myös, että vapaat markkinat olivat myös voittajien joukossa. Näin meille julistivat erityisesti porvarilliset ja liberalistiset puolueet.

Mutta: tänä syksynä julkistettiin Iso-Britannian yleisradioyhtiö BBC:n tekemä maailmanlaajuisen tutkimus. (<http://www.worldpublicopinion.org/pipa/articles/btglobalizationtradera/644.php>) Sen mukaan vain 11 prosenttia 27 haastatellun maan asukkaista oli sitä mieltä, että markkinatalous toimii hyvin. Siis vain reilu kymmenesosa. Jopa Yhdysvalloissa, vapaan talouden lippulaivamaassa, 65% väestöstä on sitä mieltä, että markkinataloudessa on vakavia puutteita, jotka pitäisi korjata. Samoihin aikoihin julkaistu toinen BBC:n tutkimus puolestaan osoitti, että ihmiset kaipaavat enemmän talouden sääntelyä ja julkisia satsauksia. ("<http://www.worldpublicopinion.org/pipa/articles/btglobalizationtradera/637.php?nid=&id=&pn=637>")

Liberalismi voitti siis fasismin ja lopulta myös kommunismin, mutta menetti kansan tuen. Vapaisten markkinoiden ilosanoma ei enää kelpaa kansalle. Mutta mitä tilalle?

Tässä piilee nyt sosialidemokratian suuri mahdollisuus. Miksemme voisi puhua avoimesti demokraattisesta sosialismista? Eihän ole olemassa sosialismia ilman demokratiaa - tähän on sosialidemokratian ydin. Ja aatteen nimi on yhdistelmä näistä kahdesta - demokraattisesta sosialismista.

Ja nyt pääsemme takaisin tähän porvarillisten puolueiden omimaan kolmannen tien käsitteeseen. "Omimaan" siksi, että kolmannen tien lanseerasi sanana brittiläinen sosiologi ja Tony Blairin läheinen tukija Anthony Giddens. Poliittisesti Blairin kolmannen tien politiikka oli hiiliperikopio Paavo Lipposen ensimmäisen hallituksen ohjelmasta. Kierrätyshän on kovasti muodista näinä aikoina.

Keskustan ja kokoomuksen aivoriihet ovat aivan varmasti tajunneet, että niiden kovalle markkinavetoiselle politiikalle ei löydy enää kansan syvien rivien kannatusta. Siksi niiden on tultava lähemmäs vasemmistoa vanhoilla sosialidemokraattisilla käsitteillä ja aloitteilla - toki vesittäen ja värittäen. Aloitteilla jotka sosialidemokraatit ovat jo pitkälti toteuttaneet hallitusvastuussa ollessaan. Porvaripuolueet käyvät siis varjonyrkkelyä sellaisten asioiden puolesta, jotka ovat totta jo nykypäivänä. Erityisesti kokoomus on onnistunut käyttämään ihmisten tietämättömyyttä härskisti hyväkseen. Mutta tässä näemmekin eron taantumuksellisten ja edistyksellisten puolueiden välillä.

Mutta: koska sosialidemokratia on edistyksellinen liike, emme saa jäädä pelkästään ihaillemaan aikaisempia saavutuksiamme ja puolustamaan saavutettuja etuja. Meidän on mentävä eteenpäin. Kuten 1800-luvun lopun työväenliike päivitti vanhan aatepohjan vastaamaan oman aikansa haasteita, meidän tehtävä samoin.

Mitkä sitten ovat aikamme suuret haasteet?

Ensinnäkin, emme ole pystyneet poistamaan köyhyyttä Suomesta - muusta maailmasta puhumattakaan. Itse asiassa köyhien määrä on kasvanut viimeisinä vuosina - myös SDP:n hallituksessa ollessa. Vaikka porvarihallitus on rutkasti lisännyt köyhien määrää Suomessa, emme voi ripotella tuhkaa rinnuksiimme ja pestä käsiämme. Muistakaamme, että SDP ei taistele vaurautta vaan köyhyyttä vastaan. Emme saa antaa periksi köyhyydelle - niin kuin emme antaneet periksi diktatuurillekaan.

Toiseksi, emme ole tehneet tarpeeksi henkisen hyvinvoinnin puolella. Otetaan muutamia lukuja: tutkimusten mukaan joka viides suomalainen kärsii elämänsä aikana jonkin asteisen masennusjakson, ja viisi prosenttia sairastuu vakavaan masennukseen. Vuonna 2007 oltiin noin 2,5 miljoonaa päivää poissa töistä masennuksen takia. Masennuksen vuoksi työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien määrä on puolitoistakertaistunut kymmenessä vuodessa. 330 000 ihmistä sai Kela-korvauksia vuonna 2007.

Yksinkertaisesti, ihmisillä on paha olla. On turha puhua työurien pidentämisestä, kun ihmiset eivät jaksu töissä. Edistyksellisenä liikkeenä meidän sosialidemokraattien on nostettava asia tärkeysjärjestyksemme kärkeen.

Kolmanneksi, meidän on korjattava suomalainen demokratia. Kansalaiset eivät vaivaudu uurnille, ja syitä on monia. Tärkein niistä meidän itsemme kannalta on se, että meidän sosialidemokraattien on oltava todellinen vaihtoehto oikeistolaiselle politiikalle ja hallitusrintamalle. Meidän on uskallettava olla aidosti vasemmistolaisia - erityisesti talouspolitiikassa. Emme voi olla kauniisti puhuva joukko demareita, jotka tekevät hallitukseen päästyään jonkin sortin porvarillista politiikkaa. Toverit, se on petos äänestäjiä kohtaan.

Mitä sitten on vasemmistolainen talouspolitiikka tässä ajassa ja paikassa? Ehdotus listaksi on tässä:

Valtio vahvemmaksi talouden toimijaksi. Strategisesti tärkeä infrastruktuuri on kansallistettava.

Kokonaisverotus progressiiviseksi. Ansio- ja pääomatuloa on verotettava kokonaisuutena ja kokonaisuuden on oltava progressiivinen.

Suomi on uusteollistettava. Teollisuudesta katoavat työpaikat on korvattava uusilla korkean tuottavuuden ympäristöystävällisillä työpaikoilla. Tässä tarvitaan valtion ja finanssisektorin mittavaa sijoitusohjelmaa.

Koulutuksen ja tutkimuksen tasoa on nostettava. Tarvitsemme suuret korotukset sekä valtion että kuntien koulutustoimintaan, jotta osaamisen taso ei laske kansainvälisesti. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut kaipaavat lisärahoitusta.

Työelämän ja työviihtyvyyden kehittämiseen on sijoitettava. Emme pysty pitämään yllä hyvinvointiyhteiskuntaa ilman että ihmiset jaksavat olla töissä vuodesta toiseen. Ihmisillä on oikeus nauttia työssäolosta ja viihtyä työpaikoillaan.

Asia on nähtävä niin, että meidän tehtävämme on miettiä tavoitteita, jotka johtavat meidät parempaan yhteiskuntaan. Yhteisen tavoitteenasettelun jälkeen keksimme yhdessä keinot, joilla tavoitteeseen päästään.

Maailma on kyllästynyt vapaaseen kapitalismiin. Demokraattiselle sosialismille on suuri tilaus. Olkaamme siis sosialidemokraatteja pystyssä päin!

Kallion Sosialidemokraatit ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP ottaa tämän paperin ehdotukset linjauksikseen puoluekokouksessa.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään monipuolista ideologista linjausta SDP:n poliittisen profiilin korottamiseksi ja tulevaisuuden poliittisen toiminnan ohjaajaksi. Aloitteessa esitetyt linjaukset ovat monessa suhteessa yhteneväiset sosialidemokraattien vallitsevan poliittisen linjan kanssa.

SDP sitoutuu vahvasti köyhyyden vastaiseen toimintaan. Sosialidemokraatit ovat esittäneet toistuvasti kuntatalouden vahvistamista. Palveluiden tarve on merkittäväntä pienituloisten keskuudessa. Perusturvan parantamiseen on laadittu useita esityksiä, kuten myös kunnallisveron helpotukseen pienituloisten osalta.

Nykyisen työelämän merkittävimpiin ongelmiin kuuluu väsyminen ja masennus. Masennus ja yksinäisyys vaivaavat myös monia työvoiman ulkopuolella olevia ihmisiä, niin nuoria kuin ikääntyviä. SDP hyväksyi itselleen henkisen hyvinvoinnin kehittämisen ohjelman ”Ei yksin leivästä” puoluekokouksessa 2008. Ohjelma kokoaa runsaasti konkreettisia toimenpide-esityksiä henkisen hyvinvoinnin kehittämiseksi.

Ajankohtaisessa työurien pidentämistä koskevassa keskustelussa SDP on painottanut työelämän laadun ja työhyvinvoinnin merkitystä. Pakkokeinoilla ei ole saavutettavissa menestystä. Mikäli tosiasialliseen eläkkeellejäämisikään halutaan puuttua, tulee huomio kiinnittää nimenomaan työn laatuun. Asialistalla on ollut myös mielenterveyspalveluiden saattaminen hoitotaan piiriin.

Suomalaisen demokratian ja poliittisten vaihtoehtojen kirkastamiseen SDP on pyrkinyt esittelemällä omaa yhteiskuntapoliittista vaihtoehtoaan. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä on laatinut vaihtoehtoiset budjettilinjaukset jokaisena oppositiovuonna. Sosialidemokraatit ovat halunneet panostaa hallitusta enemmän erityisesti aktiiviseen työvoimapolitiikkaan sekä kunnallisten peruspalveluiden turvaamiseen. SDP:n budjettivaihtoehdossa valtion elvytystoimet olisi suunnattu veronkevennysten sijaan julkisiin investointeihin, jotka olisivat tukeneet työllisyyden lisäksi ekologisesti kestävämpää yhteiskuntaa sekä tulevaa taloudellista kasvua.

Aloitteen esittämät verotukseen liittyvät näkemykset ovat pääpiirteittäin yhtenevät SDP:n nykyisten linjausten kanssa. SDP on esittänyt pääomatuloveron kiristämistä ja kannattaa ko. veron muuttamista progressiiviseksi. Teollisuuden toimintaedellytyksiin ja uuteen kasvuun on tähdätty useilla toimenpidekokonaisuuksilla. Sosialidemokraatit ovat halunneet tukea myös olemassa olevaa teollisuutta mm. metsäteollisuuden pelastusohjelmalla. SDP näkee panostukset erityisesti energiatehokkaaseen rakentamiseen merkittävinä mahdollisuuksina yhdistää ympäristön kannalta kestävä kehitys ja entistä parempi työllisyys.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteen tavoitteisiin ja viittaa tulevaisuusasiakirjaan.

342. SDP suurimmaksi puolueeksi

Tölo Unga Socialister ry:n aloite

SDP on kärsinyt riittävän monta vaalitappiota.

SDP mielletään kansanliikkeen sijasta keskusjärjestöjen jatkeeksi. SDP:n on tarkasteltava politiikkaansa ja tunnistettava palkansaajien laaja joukko.

Koulutetut kansalaiset toimivat enenevässä määrin asiantuntijatehtävissä, jotka ovat tämän päivän duunarin tehtäviä. Ahkerimpia äänestäjiä ovat korkeasti koulutetut. SDP tarvitsee äänestäjiä palkansaajaliikkeen kaikilta sektoreilta ollakseen suuri tai ylipäänsä olemassa oleva puolue.

Palkansaajia koskettavat nykyään samat haasteet työpaikasta, alasta tai asemasta riippumatta. Haasteita ja ongelmia ovat esimerkiksi pätkätyöt, vuokratyöt, lomat, palkkaus, työajat, ylityöt ja niiden korvaaminen, johtamishaasteet, kiusaaminen ja jaksaminen.

Edellä mainitut asiat pitää laittaa kuntoon, eivätkä ne sulje toisiaan pois. SDP:n tulee olla puolue, joka ajaa jokaisen palkansaajan asemaa.

Rohkeat avaukset muun muassa korkeakoulutettujen maailmaan ovat avain voittoon myös vaaleissa. Selkeät linjaukset keskiluokan aseman turvaamisesta ovat trampoliineja globalisaation pyörteissä kyydistä tippuville. Keskiluokka ei ole vain passiivinen rahanjakoautomaatti.

Aito yksilöllisyys on mahdollista vain hyvinvointiyhteiskunnassa, ei rahan ja omaisuuden ohjauksessa esimerkiksi opiskelumahdollisuuksia. Tämän viestin perille saaminen on meidän päätehtävämme.

Tölo Unga Sosialister ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP laatii kattavan työelämäohjelman, jossa huomioidaan kaikissa asemassa työskentelevät palkansaajat. SDP:n on erityisesti huomioitava se, miten korkeasti koulutettujen asiantuntijatyössä olevien ihmisten työoloja parannetaan.

On luotava jatkuva avoin prosessi, jossa puolue linjaa aktiivisesti työelämän kysymyksiä siten, että kaikki duunarit huomioidaan.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään kattavan työelämäohjelman luomista SDP:lle.

SDP on pitänyt aktiivisesti esillä työelämän epäkohtia toiminnassaan. Työllisyys- ja työelämän kehittämiseen liittyvää politiikkaa on linjattu vuoden 2008 puoluekokouksessa hyväksytyssä Suomalaisen työn tulevaisuus -ohjelmassa. Oppositioikauden tavoitteenasettelussa työelämäkysymykset ovat olleet vahvasti läsnä erityisesti liittyen keskusteluun työurien pidentämisestä. Sosialidemokraatit näkevät työelämän laadullisen kehittämisen keskeisenä kokonaisuutena pidempien työurien saavuttamisessa.

Työmarkkinajärjestöjen ja niiden aktiivien osallistamiseksi omaan ohjelmatyöhönsä SDP käynnisti vuoden 2009 syksyllä Työllisyysvoimala -nimellä kulkevan tapahtumasarjan, jonka puitteissa etsitään keinoja työelämän ongelmien ratkaisemiseen sekä ajatuksia uuden kasvun lähteiden löytämiseen. Työllisyysvoimalaprosessi päättyy syksyllä 2010 ja sen tulokset hyödynnetään SDP:n vaaliohjelmavalmistelussa.

Korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden kohtaamat ongelmat omassa työssään liittyvät ennen muuta työn pirstoutumiseen, työajan käsitteen venymiseen sekä korvausten puutteeseen erityisesti ylitoissa. Nämä kysymykset ovat 2010-luvun työväenpuolueen agenda. Oikeudenmukainen korvaus tehdystä työstä, oikeus omaan aikaan sekä työelämän turvallisuus kuuluvat kaikille palkansaajille koulutus- tai ansiotasoon katsomatta. Erityishuomio tulee kiinnittää kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin.

Sosialidemokraatit sitoutuvat vahvasti kolmikantaiseen työelämän uudistamiseen siten, että sen puitteissa lisätään työntekijöiden turvaa ja parannetaan työelämän laatua. SDP:n työelämää koskevat linjaukset valmistellaan kaikkia työntekijäryhmiä tasapuolisesti huomioiden.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteen näkemykseen SDP:n asemasta kaikkien palkansaajien puolueena. Puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ottamaan aloitteen esityksen huomioon suunnitellussaan puoluekokouksen ohjelmallisia painopisteitä. Lisäksi puoluekokous viittaa tulevaisuusasiakirjaan.

343. Eläkeläisten asiat

Joensuun Työväenyhdistys ry:n jäsenen Reijo Lemettisen aloite

Eläkeläisinä olemme erittäin huolestuneita SDP:n heikentyneestä kannatuksesta. Eläkeläiset ovat suuri äänestäjäryhmä ja seuraavissa eduskuntavaaleissa tuloksen ratkaisevat eläkeläisten antamat äänet.

Joensuun Työväenyhdistys ry:n jäsen Reijo Lemettinen esittää puoluekokoukselle, että

- eläkeläisten mieltä askarruttavat ongelmat otettaisiin vakavasti puolueen päätävissä elimissä
 - puolueessa laadittaisiin yhteinen ohjelma eläkeläisten asioiden hoitamiseksi. Valmistelussa tulee olla mukana edustajat Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:stä.
- Yhteisesti laadittu ohjelma olisi sanoma eläkeläisäänestäjille – miten eläkeläisten ongelmiin halutaan puuttua. Samalla puolue sitoutuisi näyttävästi ottamaan sovitut asiat hallitusohjelmaan ja toteuttamaan ne seuraavalla hallituskaudella. Samalla näkisimme puolueelta yhtenäisempää esiintymistä eläkeläisten asiain hoidossa.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään eläkeläisten asioita koskevan ohjelman laatimista SDP:lle sekä Eläkkeensaajien keskusliitto EKL:n integroimista ohjelman valmisteluun.

Aloite tarttuu tärkeään kysymykseen. Eläkkeensaajia koskevien kysymysten on oltava keskeinen osa puolueen tavoitteenasettelua. SDP:ssä toimii eläkkeensaajafoorumi, jonka tehtävänä on yhteydenpito, ohjelmatyön tuki sekä asiantuntijaelimenä toimiminen. Foorumi on kanavoinut tehokkaasti eläkkeensaajien näkemyksiä SDP:n poliittiseen valmisteluun ja päätöksentekoon.

Tulevassa ohjelmallisessa valmistelussa on selkeästi erotettava toisistaan vanhuksiin ja muihin eläkkeensaajiin liittyvät kysymykset. Eläkkeensaajista yhä suurempi osa on hyvin tervettä ja toimintakuntoista väkeä, joille eläkkeellesiirtymisessä on kyse uuden, aktiivisen elämänvaiheen alkamisesta. Tämän muutoksen kokonaisvaltainen hahmottaminen myös puolueen ohjelmatyössä on keskeistä. Eläkkeelle siirtyneiden ihmisten aktiivisuuden kannustaminen tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia niin yhteiskunnalliselle osallisuudelle kuin hyvinvoinnin lisäämiselle.

SDP:n puoluehallitus päätti tammikuussa 2010 vanhuspoliittisen ohjelman valmistelusta. Vanhuspoliittinen ohjelma hyväksytään puoluevaltuuston kokouksessa marraskuussa 2010 yhdessä eduskuntavaaliohjelman kanssa. Vanhuspoliittinen ohjelma ottaa kantaa ikääntyneiden eläkkeensaajien kannalta keskeisiin kysymyksiin.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteen henkeen ja velvoittaa puoluehallituksen ottamaan aloitteen mukaisen esityksen huomioon puoluekokouksen ohjelmallisia painopisteitä suunnitellessaan.

344. SDP:lle ohjelma köyhyyden poistamiseksi

Kotkan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry:n aloite

Kansalaiset ovat eriarvoistuneet ja tuloerot ovat kasvaneet 90-luvun talouslaman seurauksena, eikä kehitystä ole saatu muutetuksi. Erityisesti yksinhuoltajien köyhyys on lisääntynyt. SDP:n kantavana linjana on aina ollut heikommasta huolehtiminen ja tasa-arvoisuuden lisää-

minen. Erityisesti 1970-luvulla tehty terveystieteiden uudistus lisäsi ihmisten varallisuudesta riippumatonta terveydenhoitoa ja samoin peruskoulu-uudistus lisäsi sivistyksellistä tasa-arvoa.

Kaikista SDP:n ajamista uudistuksista ja toimenpiteistä huolimatta osa kansalaisista joutuu elämään taloudellisessa niukkuudessa ja suoranaudessa köyhyydessä. Asiaan on tullava muutos. Olemassa olevaan inhimilliseen ongelmaan ei ole vain yhtä ratkaisua vaan se vaatii eri yhteiskunnan järjestelmien yhteisiä ponnistuksia. Tässä työssä SDP:llä tulee olla merkittävä rooli ja kokoava voima.

Kotkan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP käynnistää ohjelmatyön köyhyyden poistamiseksi. Ohjelmatyön tavoitteena tulee olla toimenpideohjelman synnyttäminen.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään köyhyyden poistamista käsittelevän ohjelman laatimista SDP:lle.

Tuloerojen kasvu Suomessa on ollut viime vuosina OECD-maiden nopeimpia. Samalla Suomeen on alkanut syntyä periytyvän huono-osaisuuden taskuja. Köyhyys on toimintamahdollisuuksien rajallisuutta ja sitä kautta henkilökohtaisen vapauden este. Köyhyyden kokemukset ovat usein myös leimaavia johtaen henkiseen pahoinvointiin.

Köyhyyttä torjutaan tehokkaimmin laaja-alaisella yhteiskuntapolitiikalla. Pohjoismainen hyvinvointimalli on osoittanut toimivuutensa köyhyyden vähentämisessä. Samalla on kuitenkin todettava, että perusturvaetuudet ovat jääneet kestävämmällä tavalla jälkeen ansiotason kehittämisestä.

Sosialidemokraatit kannattavat perusturvan tason nostamista. Perusturvaetuuksien on oltava tasoltaan riittäviä, ettei etuudensaajan tarvitsisi hakea pitkäaikaisesti toimeentulotukea. SDP on pyrkinyt helpottamaan pienituloisimman kansanosan asemaa myös esittämällä kunnallisveron perusvähennyksen nostoa sekä kuntatalouden vahvistamista palveluiden turvaamiseksi.

Hyvän työllisyyden ylläpito on parasta köyhyyden vastaista toimintaa. Erityisesti tässä yhteydessä nykyisen hallituksen toimet ovat olleet heikkoja. Työttömyys on kasvanut nopeasti erityisesti nuorissa ikäryhmissä. Työttömyyden pidentyminen johtaa herkästi köyhyyteen ja syrjäytymiseen. Kyseessä on paitsi inhimillinen tragedia, myös yhteiskunnalle kalliiksi käyvä ongelma.

SDP:n yhteydessä toimii köyhyyskysymyksiä käsittelevä työryhmä, jolle on annettu tehtäväksi syksyyn 2010 mennessä luoda selkeä toimenpideohjelma köyhyysongelmien ratkaisemiseksi.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteeseen.

345. SDP palkkatyön puolueesta emansipatorisen tuotannon puolueeksi

Globaalisosialidemokraatit-GSD ry:n aloite

Kapitalistisessa yhteiskunnassa määräävä työn muoto on palkkatyö. Palkkatyössä työntekijä myy työvoimansa työnantajalle ja saa tästä (yleensä) rahallisen korvauksen eli palkan. Työväenliikkeen historia on palkkatyön historiaa. Kapitalistisen teollisuusyhteiskunnan aikana yhteiskunnalliset kamppailut käytiin lähestulkoon kokonaan palkkatyön ympärillä. Kamppailu korkeammista palkoista, lyhyemmästä työajasta ja paremmista työolosuhteista oli työväenliikettä

eteenpäin kuljettanut voima. Työväenliikkeen menestys alkoi 1960-luvulla horjuttaa todenteolla kapitalistisen järjestelmän rakenteita ja myös palkkatyön olemassaolo kävi uhatuksi. Länsimaissa yhteiskunnallinen kehitys oli kulkenut pisteeseen, jossa pääoman ylivaltaan perustuva yhteiskuntamalli oli korvautumassa emansipatorisella yhteiskuntajärjestyksellä.

1960-luvun lopulla käynnistyneet liikkeet kuitenkin käänsivät nopeasti kehityksen suunnan. Moderni maailma haluttiin ylittää sodanjälkeisten sukupolvien toimesta. Samaan aikaan rahoitussektori ja yritysmaailma halusivat tuhota työväenliikkeen valta-aseman. Yhtäaikaiset kehityskulut tuottivat lopulta todellisuuden, jota voidaan kutsua yksinkertaistettuna postmoderniksi finanssikapitalismiksi. Tässä todellisuudessa palkkatyö on edelleen työn määräävä muoto, mutta kamppailu sen ylittämiseksi on loppunut. Itse asiassa perinteinen eurooppalainen vasemmisto on siirtynyt puolustamaan sen olemassaoloa.

Näin on tehnyt myös SDP, joka on viimeaikoina pyrkinyt erityisen voimakkaasti esiintymään julkisuudessa työn puolueena. Vuoden 2007 puoluekokouksessa hyväksyttiin ohjelma "Suomalaisen työn tulevaisuus - sisulla, sydämellä, osaamisella". Tämän jälkeen suomalaisen työn puolustamisen retoriikkaa on viljelty laajalti sekä vaalikampanjoissa että puolueenjohton puheenvuoroissa. Vaikka SDP:ssä on ollut selkeä halu palata työväenliikkeen juurille, se ei ole kyennyt ymmärtämään riittävän hyvin sitä, mistä työväenliikkeen kamppailussa oli lähtökohteisesti kyse. Traditionaalinen työväenliike ei pyrkinyt puolustamaan työtä. Se pyrki puolustamaan työväkeä ja vapauttamaan sen emansipatoriseen tuottamiseen palkkatyössä riutumisen sijasta. Jos SDP haluaa olla työväen puolue, on sen uudistettava nämä tavoitteet.

Globaalisosialidemokraatit-GSD ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP palaa juurilleen ja määrittelee poliittiseksi tavoitteekseen palkkatyön puolustamisen sijaan emansipatorisen tuotannon mahdollistavan yhteiskunnan rakentamisen. Puolueen on tuomittava kapitalistisen järjestelmän sortava tuotantorakenne ja asetettava tilalle utopia kollektiiviseen vapauteen pyrkivästä tuotannosta ja luomisesta.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään emansipatorisen tuotannon mahdollistavan yhteiskunnan sekä kollektiivisen vapauden asettamista SDP:n politiikan päätavoitteeksi palkkatyön puolustamisen sijasta.

SDP:n periaateohjelma vuodelta 1999 toteaa seuraavaa: "Ihmisillä on oikeus elää vapaina riippumatta henkilökohtaisista ominaisuuksista tai taloudellisista lähtökohdista. Heille kuuluu vapaus kaikessa, mikä ei vahingoita muita ihmisiä, ympäristöä tai yhteiskuntaa. Sosialidemokratian tavoitteet ovat kansalaisten aineellista tasavertaisuutta ja muodollisia vapausoikeuksia syvemmällä. Valinnan mahdollisuus käytännössä, niin aineellisesti kuin henkisesti on yhtä välttämätön kuin oikeus valita."

Emansipatorisella tuotannolla tarkoitetaan yleisesti sellaista tuotantomuotoa, jonka tavoitteena on ihmisten vapautuminen heidän toimintaansa rajoittavista rakenteista. Tämä korostaa eron-tekkoa kapitalistisesta talousjärjestelmästä, joka perustuu pääoman akkumulaatiolle. Kyse on laajemmasta kokonaisuudesta kuin omistussuhteista tai voittojen uudelleenjaosta.

Sosialidemokratian tavoitteena on talousjärjestelmä, jossa markkinataloudelle voidaan asettaa myös inhimillisiä tavoitteita. Ihmisarvo kulkee aina markkinoiden edellä. Yhteiskunnan tehtävä on ohjata taloudellista toimintaa ihmisten henkilökohtaista vapautta ja yhteiskunnan kokonaisyhyötyä maksimoiden. Keskeistä on myös ihmisten itsensä osallistaminen, kohottaminen objekteista toiminnan subjekteiksi, kansalaisiksi ja vaikuttajiksi omassa elämässään. Sosialidemokratia hyväksyy markkinatalouden, muttei markkinoiden ehdoilla toimivaa yhteiskuntaa tai maailmaa, jossa pääoman tuotto on ainoa yhteiskunnallista kehitystä ja toimintaa ohjaava

voima. Sosialidemokratia sitoutuu yhteiskunnallisessa uudistustyössään nimenomaisesti arvo-tavoitteisiin.

Työllä on keskeinen merkitys sosialidemokraattisessa ajattelussa. Sosialidemokratia puolustaa työtä arvonaan, koska työ on muiden arvojen toteutumisen välttämätön edellytys. Yhteiskunnallinen vapaus ja emansipaatio työn sorrosta on vapautta työssä – ei työstä. Työ on paitsi väylä toimeentuloon, myös tapa kokea osallisuutta. Parhaimmillaan työ kasvattaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa.

Jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen työhön sekä oikeudenmukaiseen osuuteen työnsä tuloksista. Työntekijöiden aseman parantamisen välineinä on käytetty sopimuspolitiikkaa sekä lain-säädäntöä. Yhteiskunnan toiminnan kannalta oleellisilla aloilla on ylläpidetty myös yhteistä omistusta. Samalla toimeentulo ja sosiaaliset oikeudet on pyritty takaamaan myös työvoiman ulkopuolella oleville ihmisille. Tällä on pyritty takaamaan kaikille jakamaton ihmisarvo sekä tasaamaan ihmisten elämänmahdollisuuksia riippumatta heidän asemastaan työmarkkinoilla.

Kansallisella tasolla palkkatyön puolustamisessa sekä voimakkaassa työllisyyspainotuksessa on ollut kyse hyvinvointivaltion rahoituspohjan vahvistamisesta. 1990-luvun alun lama vaaransi merkittäväällä tavalla suomalaisen hyvinvointivaltion siihenastiset saavutukset ja sitä kautta monet sosialidemokraattisten arvojen käytännön toteutumisen kannalta keskeiset rakenteet kuten hyvinvointipalvelut. Nyt, uuden taantuman oloissa ja uusien ongelmien kasaantuessa, edellisen laman jäljet ovat edelleen paikoin nähtävissä.

Socialidemokraatit korostivat vahvasti korkean työllisyyden merkitystä hallituspolitiikassaan vuosina 1995-2007. Sittemmin samaa linjaa on jatkettu myös oppositiossa. Sosialidemokraat-tien toiminta hallituskausillaan oli työllisyyden parantamisen osalta tuloksekasta. Tämä vaikutti osaltaan positiivisesti sekä monien kansalaisten elämään että valtion talouteen. Nyt käynnissä oleva taloudellinen taantuma ja sen aiheuttama työttömyys nostaa uudelleen pintaan työn puutteen aiheuttamat ongelmat kuten mm. yksilölliset toimeentulo-ongelmat, nuorten syrjäy-tymisuhan sekä yhteiskunnallisella tasolla työllisyyttä edelleen heikentävän vajauksen koko-naiskysynnässä. Palkallisen työn puuttuminen monilta ihmisiltä vaikeuttaa sosialidemokratian arvotavoitteiden toteutumista.

2010-luvun työväenpuolueen kamppailu liittyy paitsi edelleen ajankohtaisiin työn tulosten ja-kamisen kysymyksiin ja tällä hetkellä heikoimmassa asemassa työmarkkinoilla olevien ihmis-ten kuten pätkätyöläisten tai vajaakuntoisten etujen ajamiseen, myös entistä vahvemmin työn sisältöön ja työntekijän henkiseen hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin. Työelämän on joustetta-va yksilön ehdoilla. Jokaisella on oikeus myös riittävään vapaa-aikaan, elpymiseen ja harras-tuksiin. Työelämä ei saa riistää ihmisiltä heidän aikaansa ihmissuhteisiin tai itsensä kehittämi-seen. Monessa suhteessa keskeiseksi kysymykseksi nousee oikeus omaan aikaan. Samaten korostuvat osallisuuden ja vaikuttamisen tavoitteet. Työelämän yksilölähtöisen joustavuuden lisääminen sekä työn kokonaisvaltaisen kuluttavuuden vähentäminen vaatii nykyisen työn ja perhe-elämän yhdistämisen mahdollisuuden laajentamista myös muihin elämänvaiheisiin.

Päätös

Puoluekokous toteaa, että aloitteen teemoja on syytä käsitellä tulevassa periaat-teellisessä keskustelussa sekä osana talous- ja työllisyyspoliittista ohjelmanra-kennusta. Samalla puoluekokous viittaa tulevaisuusasiakirjaan.